

MEDLEMSRAPPORTERING FOR Norsk Folkehjelp

For 2012

*”En av IEHs styrker er
flerpartssamarbeidet.”*

Til lesere av rapporten

En av IEHs styrker er flerpartssamarbeidet. Her spiller medlemsorganisasjonene en viktig rolle ved å bidra med spisskompetanse og ressurser, ved å være pådrivere i rettighetsarbeid og politisk påvirkning, og ved å bidra til å styrke oppslutningen om etisk handel. I tillegg er organisasjonene forpliktet til å stille etiske krav i egne innkjøp.

Organisasjonene i IEH er ulike og har dermed også ulikt fokus. For eksempel er arbeidstakerorganisasjoners viktigste mål å styrke fagforeninger og arbeidstakers rettigheter, og i IEH kan de dele sin kompetanse om dette viktige temaet med andre medlemmer. Frivillige organisasjoner har verdifull kunnskap om lokale forhold i produsentland, de har lokale samarbeidspartnere, og de kan gjennomføre kampanjer for å skape bred oppmerksomhet. Arbeidsgiver- og interesseorganisasjoner kan ta tak i problemstillinger medlemmene har felles og slik initiere prosjekter på vegne av mange IEH-bedrifter.

Denne rapporteringsmalen er laget slik at den skal kunne brukes av alle organisasjoner som er medlemmer i IEH. Den enkelte organisasjons rolle og fokus vil bestemme hvor detaljert de enkelte spørsmål kan besvares.

Per Bondevik
Daglig leder IEH

Forord fra: Liv Tørres, generalsekretær

Norsk Folkehjelp har vært medlem av Initiativ for Etisk Handel (IEH) siden 2002. Som fagbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon mener vi selv at det påligger oss et spesielt ansvar for å sikre at vi og våre leverandører oppfyller krav til etisk handel, med særlig vekt på områder som arbeidstakerrettigheter og respekt for menneskerettighetene.

NF respekterer arbeidstakerrettigheter og menneskerettigheter, prioriterer kampen mot korrupsjon og jobber kontinuerlig med bevisstgjøring av egne ansatte i hele vår globale virksomhet på disse områdene. Vi har dessuten fokus på arbeids- og miljøforhold i våre anskaffelsesprosesser med utgangspunkt i forpliktelsene våre både som IEH-medlem og med basis i våre egne retningslinjer.

I tillegg til å se på våre interne forhold og forhold i leverandørkjeden vår, jobber vi også aktivt gjennom ulike kampanjer og i ulike fora for å kreve at næringslivet tar sin del av ansvaret når det gjelder å sørge for en økt respekt for arbeidstakerrettigheter og menneskerettigheter. Vi har blant annet i 2012 hatt fokus på norske handelsforbindelser til den israelske okkupasjonen.

Vi har en utfordring i at vi har en desentralisert funksjon for innkjøp fordelt over de mer enn 30 landene vi til enhver tid har programmer i. Et viktig mål for oss er derfor å stille tydelige krav til leverandørene våre og samtidig være åpne for å støtte de leverandørene våre som ønsker å bli bedre på for eksempel arbeidstakerrettigheter. Vi er opptatt av at arbeidet må forankres internt i alle ledd av organisasjonen, både i Norge og i våre programmer i resten av verden. Ved å ha fokus på etisk handel i både interne og eksterne fora, stille tydelige krav til leverandørene våre og kontinuerlig vurdere risiko for brudd i de leveranseområdene hvor det kan være sannsynlig med etiske eller miljømessige utfordringer vil vi forbedre innsatsen vi gjør på dette området.

NF ønsker også å bidra til en styrket forståelse og oppslutning om etisk handel gjennom å skape en bevissthet om de retningslinjer og rammeverk som er nedfelt av bl.a. FN, ILO og OECD. Dette gjør vi i hovedsak gjennom deltakelse i ulike fora og nettverk både i Norge og globalt, som for eksempel KOMPAKT her i Norge.

Årsrapport for vår aktivitet i 2012 vil bli tilgjengeligjort på våre nettsider www.npaid.org og delt med vårt styre som en informasjonssak.

Om organisasjonen

Organisasjonsnavn:

Norsk Folkehjelp

Type organisasjon:

Humanitær solidaritetsorganisasjon

Beskrivelse av organisasjonen:

Norsk Folkehjelp er fagbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon. Vi jobber med internasjonalt utviklingsarbeid, humanitær minerydding, sanitet og redningstjeneste, integrerings- og asylspørsmål og drifter flyktningmottak. Norsk Folkehjelp har rundt 13000 medlemmer i Norge, og vi arbeider med ulike prosjekter i 39 land over hele verden under parolen "Solidaritet i praksis".

Organisasjonens størrelse:

Antall ansatte:

2 200

Omsetning (NOK):

820 000 000

Land som omfattes av prioriterte programmer/prosjekter:

Norsk Folkehjelp (NF) har utviklingsprogram i 24 land. I et flertall av disse støtter vi partnerorganisasjoner i deres arbeid knyttet til landrettigheter generelt og rettigheter i forbindelse med investeringer i land og naturressurser. Det legges spesiell vekt på rett og mulighet til organisering og politisk deltakelse, og NF tar i den forbindelse opp brudd på menneskerettigheter. Videre tar NF opp ansvarlige investeringer og aktivt eierskap i politiske forslag i Norge. NF har en egen retningslinje for antikorrupsjon til bruk i programmene. Videre vurderes leverandører i alle typer landprogram for risiko mot brudd på konvensjoner og retningslinjer i forbindelse med innkjøp utfra våre etiske retningslinjer som er basert på IEH sine prinsipper.

Kontaktinformasjon for rapporten:

Kontaktperson: Ivar Aamodt

Tittel: Controller logistikk

Epost: ivara@npaid.org

Telefon: +47 2203 7700

Innmeldingsår i IEH:

2 002

Forankring i organisasjonen

Beskriv hvordan etisk handel er forankret i organisasjonen:

Navn og stilling på øverste leder med etisk handel som en del av sitt hovedansvar:

Geir Øye, økonomisjef

Strategier og langtidsplaner som omhandler etisk handel:

Innkjøpsstrategi, retningslinjer for innkjøp og kvalitetssystem inneholder etiske retningslinjer.

Annet

Etisk handel er en del av introduksjonsprogram til nyansatte som er involvert i innkjøp. Det pågår for tiden et internt prosjekt som skal revidere de etiske retningslinjene, hvordan vi arbeider med dette i organisasjonen og kan sikre eierskap i den globale virksomheten vi driver fra styrenivå til operasjonelt personell i feltarbeidet. Endelig beslutning på nye forslag og implementering gjøres i 2013

Beskriv hva organisasjonen gjør for å kommunisere internt fokuset og innsatsen som følger av medlemskapet i IEH:

Etiske prinsipper er tema ved interne logistikkseminar og ved individuell opplæring av ansatte som arbeider med anskaffelser. Videre jobber NF med rettighetsbaserte prosjekter hvor våre ansatte er med i arbeidet direkte, eller rådgir mot partnere vi arbeider sammen med. Hovedfokus er å sikre innkjøp, investeringer og innsamling av midler slik at vi unngår etisk uforsvarlige forhold i vår leverandørkjede.

Prioriterte aktiviteter/mål i rapporteringsåret

Aktiviteter:	Status/framdrift
Videreføre internopplæring av ansatte involvert i innkjøpsprosessen inkl. tilgjengeliggjøre materiell og systemer	IEH deltok med innlegg og praktiske eksempler på NF logistikkseminar, med fokus på hvor risiko ligger og hva som er gode metoder for kartlegging og oppfølging.
Gjennomføre risikokartlegging av de største leverandørene og introdusere RAID eller andre system for analyse av risiko og forhold	RAID kurs gjennomført og database gjort tilgjengelig for global import og kartlegging, men mangler enda mer konkret opplæring for bedre bruk.
Kartlegge utvalgte risikoleverandører etter vurdering av egenrapporteringen og komme frem til mer konkrete handlinger sammen med leverandører og produsenter	Enkeltland har sett videre på sine lokale leverandører for å kartlegge risiko, men arbeidet er så langt ikke helt avsluttet for alle programland med tilbakerapportering.

Prioriterte aktiviteter/mål for kommende rapporteringsår

Aktiviteter:
Revidere forslag for oppfølging av etiske prinsipper med klart eierskap og ansvar for alle nivåer i organisasjonen, inkl. IEH prinsipper, stoppliste og rapporteringslinjer.
Sikre implementering av RAID og risikokartlegging i program for relevante risikoområder i innkjøp
Sette etiske prinsipper på agendaen i felles faglige seminarer på ulike nivå i organisasjonen for å sikre eierskap

Aktiviteter:

Bruk av bedre planleggingsverktøy og rammeavtaler i større grad for å bedre forutsigbarhet mot leverandører

Formalisere rapporteringsrutiner mellom ledd i organisasjonen slik at vi blir bedre på å dele informasjon om leverandører

“Oppfølging av etisk handel er et viktig ledd i å understøtte en rettferdig fordeling av makt og ressurser”

1. Styrking av rettigheter og oppslutning om etisk handel

Styrking av arbeidstakeres rettigheter, menneskerettigheter, miljø og antikorrupsjon

Har organisasjonen i rapporteringsåret jobbet for å styrke arbeidstakeres rettigheter, menneskerettigheter, miljøhensyn eller antikorrupsjon utenfor Norge?

Ja

Hvis ja, beskriv kortfattet de viktigste prosjekter/programmer/tiltak:

Prosjekt/program/tiltak	Beskrivelse	Etiske krav som omfattes
Landrettigheter i forbindelse nasjonale/utenlandske investeringer i naturressurser	NF støtter lokale organisasjoner i deres arbeid for å forsvare sine rettigheter og påvirke politikkutforming. Spesielt aktuelle land; Sør-Sudan, Kambodsja, Mozambique, Myanmar.	☒ Marginaliserte befolkningsgrupp. ☒ Miljø
Investeringer i urfolksterritorier	Støtte til urfolks- og bondeorganisasjoner i arbeidet for sine rettigheter. Spesielt aktuelle land; Guatemala, Honduras, Chile, Colombia, Ecuador, Bolivia.	☒ Marginaliserte befolkningsgrupp. ☒ Miljø
Arbeidsrettigheter	Rådgivning til arbeidstakere (flertall kvinner) i tekstilindustri (Maquila) i Honduras. Landarbeidere på farmer i Sør-Afrika	☒ Tvangsarbeid ☒ Fagorg. og kollektive forhandling. ☒ Helse, miljø og sikkerhet ☒ Lønn ☒ Arbeidstid
Politisk arbeid overfor norske myndigheter	Innspill til partiprogram, statsbudsjett 2013 og LO kongressen	☒ Fagorg. og kollektive forhandling. ☒ Diskriminering ☒ Marginaliserte befolkningsgrupp. ☒ Miljø
Arbeid for å redusere norsk handel med selskaper basert i de folkerettsstridige israelske bosettingene i de okkuperte palestinske områdene, og selskap som på annen måte medvirker til okkupasjonen	I samarbeid med Fagforbundet ga NF i mai 2012 ut rapporten «Farlige forbindelser, norske bånd til den israelske okkupasjonen», der vi blant annet satte søkelys på norsk handel med selskaper som medvirker til okkupasjonen og relaterte folkerettsbrudd og brudd på menneskerettighetene	☒ Diskriminering ☒ Brutal behandling ☒ Marginaliserte befolkningsgrupp.

Styrke oppslutningen om etisk handel

Har organisasjonen i rapporteringsåret gjort tiltak for å styrke oppslutningen om etisk handel:

Ja

Hvis ja, beskriv kortfattet de viktigste tiltakene:

Tiltak	Beskrivelse
Publisering av informasjon og rapporter	Utgivelse av rapporten "Farlige forbindelser" relatert til norsk handelsvirksomhet knyttet til okkuperte områder i samarbeid med Fagforbundet
Påvirkningsarbeid rettet mot myndigheter	Innspill til partiprogram, statsbudsjett og LO kongressen om etiske forhold i investeringer, rettighetsprinsipper, asylpolitikk mv.
Samarbeid i nettverk og sammenslutninger	KOMPAKT, Forum for miljø og utvikling, Publish What You Pay, arbeidsgruppe anti-korupsjon som eksempler

Deling av kompetanse og erfaringer

Har organisasjonen i rapporteringsåret delt kunnskap om eller erfaringer med etisk handel med bedrifter eller andre organisasjoner?

Ja

Hvis ja, gi en nærmere beskrivelse

Etiske handel prinsipper inkorporert som del av globale innkjøpsavtaler på biler, mineryddingsutstyr, drøftet i leverandørmøter på relevante risikoutsatte varekategorier (eksempelvis leveranse av arbeidsuniformer) og i samarbeidsforum på logistikk mellom de store norske humanitære organisasjonene.

2. Oppfølging av leverandører og samarbeidspartnere

Forankring av etiske krav hos leverandører og samarbeidspartnere

Oppgi en nettadresse til organisasjonens retningslinjer for etisk handel, eller legg dem ved:

Ligger vedlagt i rapporten

Beskriv hvordan kravene i retningslinjene blir formidlet til organisasjonens leverandører og samarbeidspartnere:

Ved større anbud på anskaffelser er NFs etiske retningslinjer en del av dokumentasjonen som skal forplikte leverandører som gir tilbud. Ellers blir våre etiske prinsipper drøftet med nye og eksisterende leverandører i egne oppfølgingsmøter undervis i året.

Screening av nye leverandører og samarbeidspartnere

Beskriv hvordan organisasjonen innlemmer hensynet til etisk handel når nye leverandører og samarbeidspartnere velges:

Alle nye leverandører har krav til å fylle i NF leverandørskjema, hvor referanse til våre etiske retningslinjer og vår tilgang til å foreta uanmeldt revisjon eller la eksterne interessenter foreta dette på våre vegne. Til nå er RAID verktøyet ikke brukt konsekvent, men dette skal implementeres for 2013 med SAQ og oppfølging på spesielt risikoutsatte områder.

Oversikt over eksisterende leverandørkjede

Beskriv hva organisasjonen har gjort for å kartlegge risiko for brudd på retningslinjene for etisk handel til de viktigste varer og tjenester som kjøpes inn?

NFs aktivitetssområder har hovedsaklig 3 områder hvor vi er opptatt av krav til etikk. Dette er innkjøp, investeringer av fire midler og vårt innsamlingsarbeide.

Vare- og tjenestekjøp er hovedsaklig med risiko i forhold til kjøp av arbeidsantrekk/mineryddingsutstyr produsert lokalt, konstruksjonsoppdrag, vakt- og vedlikeholdstjenester med tanke på lønn og forhandlingsrett, HMS og arbeidsforhold. En videre kartlegging vil komme som en følge av nye, reviderte retningslinjer som skal implementeres i 2013.

Hvis kartlagt, beskriv de viktigste utfordringene som er identifisert. Beskriv spesielt:

Hvilke produsentland som anses å være knyttet til høyest risiko:

Cambodia, Laos, Myanmar, Vietnam, Thailand, Sør-Sudan, Kenya, Sør-Afrika og India

Hvilke etiske krav som er mest utsatt for brudd:

HMS, lønn/arbeidstid, barnearbeid, organisering- og forhandlingsrett, korrupsjon og inhumane arbeidsforhold.

I tillegg gjør vårt prosjektarbeide at vi har fokus på norske investeringer og handelsrelasjoner i utlandet med tanke på land- og ressursrettigheter.

Tiltak for å redusere risiko og oppnå forbedringer

Beskriv hvilke tiltak organisasjonen har gjennomført for å redusere risikoen for brudd på retningslinjene for etisk handel og bidra til forbedringer:

Intern kompetansebygging av ansatte involvert i innkjøp, inklusive gjennomgang av egne arbeidsrutiner og metoder for å sikre incentiver til oppfølging av risikoområder fra oss og leverandører.

NF har hatt større fokus på kvalifisering av nye leverandører gjennom kravsetting og informasjon om etiske prinsipper, innlemmelse av retningslinjer i kontrakter og avtaler, og vi har revidert anti-korrupsjonsarbeidet med nye retningslinjer og varslingshåndtering for å forebygge hendelser.

Kontakt:

Norsk Folkehjelp

Ivar Aamodt

ivara@npaid.org

+47 2203 7700